

5. - 19. juni 1983

ESBJERG KUNSTCIRKEL

1933 - 1983

EN ALTERNATIV KUNSTFORMIDLING

ESBJERG KUNSTFORENING
KUNSTPAVILLONEN

ESBJERG KUNSTCIRKEL

1933 - 1983

Det var en varm sommerdag, at ideen til Danmarks første kunstcirkel blev undfanget. Tre yngre mænd, venner og kunstinteresserede, sad i den enes have i Esbjerg og havde kun få skridt til købmand Frøkjær i Stormgade, så nye forsyninger af vederkvægende øl kunne hentes.

Frederik Dam, haveejeren og dengang indehaver af Vestjysk Antikvariat samt en vistnok knap så lukrativ kunsthandel, var drivkraften, og de to venner papirhandler Sven Tobiesen og malermester Viggo Kolster bakkede planen op.

Man ville lade en serie kunstværker cirkulere i en kreds af interesserende mennesker, og det siges, at Esbjerg allerede dengang var en kunstglad by. Der var jo Kunstforeningens udstillinger, tandlæge Rand havde sin kunstkælder i Kirkegade, Dam sine udstillinger og selv Sven Tobiesen har på et tidspunkt arrangeret i hvert fald én udstilling.

Vi er i begyndelsen af trediverne. Hvor langt der var fra ide til handling ved vi ikke, men ifølge medlemslisten begyndte man at indbetale til cirklen midt i april kvartal 1933, 2,50 kr for 2. halvdel af kvartalet og derefter 5 kr. pr. kvartal. Der var 24 medlemmer og

blandt disse valgte man på den stiftende generalforsamling den 8., maj 1933 den 5 mand store bestyrelse, der foruden initiativtagerne kom til at bestå af tandlæge Holger Rand og højskolelærer Arne Sørensen, senere kirkeminister i samlingsregeringen efter krigen.

Det står ikke ganske klart, hvordan man fik organiseret cirkuleringen i den første tid. Der var fra starten indtegnet 24 medlemmer, og da økonomien ikke kunne bære at indkøbe 24 kunstværker straks, må der have været en indkøringstid, hvor man har skiftedes til at have et maleri hængende.

I 1933 blev der købt 7 værker af bl. a. Axel Bentzen, Holger Dall og Ebba Carstensen. De blev alle solgt på auktion den 28. februar 1934 og indbragte omtrent samme beløb, som de var indkøbt for. Sammen med kontingentet var der nu dobbelt så mange penge at købe for og da der i 1935 kun blev inddraget og solgt 7 billeder, kunne man lidt efter lidt arbejde frem mod, at medlemmerne hver måned kunne få et nyt kunstværk.

Det første år var der ikke officielt udpeget nogen formand, men i 1934 blev bibliotekar O. Esben-Petersen indvalgt i bestyrelsen i stedet for Viggo Kolster, og Esben-Petersen blev valgt til formand.

I slutningen af 1934 flyttede Frederik Dam

til København, men i flere år efter havde man glæde af at kunne rekvirere kunstværker fra hans kunsthåndel.

Da cirkuleringen efterhånden kom ind i helt faste rammer og foreningen efterhånden rådede over en vis formue i kunstværker blev det i 1937 bestemt, at nye medlemmer skulle betale 10 kr. i indskud. Generalforsamlingen i 1938 formede sig som et fem års jubilæum og formanden kunne fortælle, at man i de første fem år havde købt 56 kunstværker til en værdi af 2.850 kr. De hidtil afholdte 4 auktioner havde indbragt 1.242 kr. (30 billeder).

Trods den rolige udvikling opstod der en krise i 1940. På et bestyrelsesmøde den 8. april blev det vedtaget at afholde årets generalforsamling på hotel Royal den 16. april. Men på grund af krigsudbruddet blev den ikke afholdt og cirkuleringen gik istå, ligesom der ikke blev opkrævet kontingent i hele 1940.

Året efter, den 23. april 1941, samledes bestyrelsen igen og det blev vedtaget at afholde den utsatte generalforsamling og udsende cirkulære med begrundelse for foreningens vågeblusaktivitet i 1940.

På generalforsamlingen vedtog man at fortsætte cirklens virksomhed, men af praktiske grunde blev bestyrelsens antal sat ned fra 5 til 3.

I de følgende år lå medlemstallet på 20 således, at cirkulationen lå stille i sommermånederne.

I befrielsesåret 1945 gik foreningens aktiviteter atter i stå og generalforsamling blev først afholdt i februar 1946.

Det var efterhånden svært at fremskaffe tilstrækkeligt gode billeder for de disponible midler, men da man i 1948 havde en forfængelig forventning om prisfald, bibeholdt man stadig kontingentet på 20 kr. årligt som i 1933.

Auktionerne gik imidlertid ofte så godt, at de indbragte flere penge end man havde givet for kunstværkerne. Disse auktioner er til gengæld også Kunstmødrens achilleshæl.

Til generalforsamlingen i 1951 var kun mødt få medlemmer og billeder indkøbt for ca. 1400 kr. indbragte kun 586 kr. Dette sløje resultat medførte endelig en kontingentstigning fra 20 til 30 kr. årligt, og allerede næste år blev det sat op til 40 kr samtidig med, at medlemstallet blev udvidet til 24, hvilket det har været siden.

Da de næste års auktioner også indbragte ret beskedne beløb, var man altså kommet ind i en ond cirkel, hvor indkøbenes kvalitet ikke altid kunne holdes i hævd.

Disse problemer gav anledning til forespørgsler fra flere medlemmer, om man ikke burde

- EUGENE BRANDS, Holland, født 1913
13. Fredsue, gouache, 1967, 38x32
14. Drengeportræt, gouache, 1974, 43,5x34,5
- HUGO ARNE BUCH, født 1927
15. Komposition, olie, 1960, 54x45
- EUGENIO CARMI, Italien, født 1920
16. Cherchio H, serigrafi, 1973, 51x51
- CORNEILLE (Cornélis van Beverloo), Holland
født 1922
17. Litografi, 1962, 47x62
18. Litografi, 1964, 56x42
- KARL FRED DAHMEN, Tyskland
19. Meteorologische Position, farveradering,
1976, 41x32
20. Zahlentriangel, farveradering, 1976,
41x32
- SVEN DALSGAARD, født 1914
21. Hvid måne, af serien: Døden i byen, olie
1953, 53x45,5
22. Ensom, af serien: Døden i byen, olie,
1953-57, 62,5x42
23. I nærheden af byen, bronze, 1958, h.58
24. To stole, bronze, 1967, h. 20
- JEAN DEWASNE, Frankrig, født 1921
25. Aalborg, serigrafi, 1974, 68,5x47
- KAJ EJSTRUP, (1902-1956)
26. Model, tusch, 1943, 32,5x14

til stadighed har været mindst et bestyrelsesmedlem, der samtidig har haft sæde i Kunstforeningens bestyrelse. Dette har ofte været en fordel, fordi der gennem Kunstforeningen har været kontakt til kunstnerne og dermed været mulighed for mere alsidighed i billeddudvalget.

I de 50 år Kunstcirklen har eksisteret har 25 forskellige personer sidset i bestyrelsen i kortere eller længere perioder. Det skal her nævnes, at Sven Tobiesen var medlem af cirklen i 40 år og heraf sad han i bestyrelsen i de 14 år. Tandlæge Otto Rud var i bestyrelsen i 13 år, malermester Arne Broch i 20 år og landinspektør Jørgen Sletgård i ikke mindre end 26 år, heraf de sidste 12 som formand.

Den udstilling, der nu er blevet en realitet, giver ikke et helt dækkende billede af Kunstcirklets aktivitet i de 50 år. Mange af de kunstværker, der i trediverne og fyrrerne har passeret er afhændet eller gået i arv, og kun få har kunnet opspores, men fra slutningen af fyrrerne og til i dag har der været et rigt udvalg af værker, så rigt, at det har været nødvendigt at skære over halvdelen fra. Det er nu endt med en samling på 103 arbejder, der er sammensat, så de giver en antydning af nogle hovedstrømninger i dansk kunst.

Jørgen Broch (p.t. formand).

FORTEGNELSE OVER DE UDSTILLEDE VÆRKER:

- VALERIO ADAMI, Italien, født 1935
1. l'Engadine foxtrot, serigrafi, u.å. 37,5x56
- PIERRE ALECHINSKY, Belgien, født 1927
2. Gironelle, radering, 1965, 24x15
- HORST ANTES, Tyskland, født 1921
3. Litografi, u.å., 52,5x40,5
4. Litografi, u.å., 52,5x42
5. Symbiosis, litografi, 1966, 33x27
- KAREL APPEL, Holland, født 1921
6. Litografi, 1967, 64x49
7. Serigrafi, 1969, 50x64
8. Litografi, u.å. 49,5x49
- AXEL BENTZEN (1983-1952)
9. Fra Langelinie, olie, u.å., 60,5x70
- VILHELM BJERKE PETERSEN (1909-1957)
10. Surrealistisk komposition, olie, 1941,
45,5x60,5
- TORBEN BOHSE, født 1942
11. Sammenhold, olie, 1977, 60x49
- PETER BONNÉN, født 1945
12. Skulptur i 2 dele, u.å., 19x17x19

- EUGENE BRANDS, Holland, født 1913
13. Fredsue, gouache, 1967, 38x32
14. Drengeportræt, gouache, 1974, 43,5x34,5
- HUGO ARNE BUCH, født 1927
15. Komposition, olie, 1960, 54x45
- EUGENIO CARMII, Italien, født 1920
16. Cherchio H, serigrafi, 1973, 51x51
- CORNEILLE (Cornélis van Beverloo), Holland
født 1922
17. Litografi, 1962, 47x62
18. Litografi, 1964, 56x42
- KARL FRED DAHMEN, Tyskland
19. Meteorologische Position, farveradering,
1976, 41x32
20. Zahlentriangel, farveradering, 1976,
41x32
- SVEN DALSGAARD, født 1914
21. Hvid måne, af serien: Døden i byen, olie
1953, 53x45,5
22. Ensom, af serien: Døden i byen, ølie,
1953-57, 62,5x42
23. I nærheden af byen, bronze, 1958, h.58
24. To stole, bronze, 1967, h. 20
- JEAN DEWASNE, Frankrig, født 1921
25. Aalborg, serigrafi, 1974, 68,5x47
- KAJ EJSTRUP, (1902-1956)
26. Model, tusch, 1943, 32,5x14

- HELGE ERNST, født 1916
27. Komposition, olie, ca. 1953, 56,5x33
28. Komposition, olie, ca. 1957, 73,5x50
- MAURICE ESTEVE, Frankrig, født 1904
29. Litografi, 1956, 40x40
- EGON FISCHER, født 1935
30. Vippe Multi, bemalt jern, 1977, h.31
31. Multi, bemalt jern, 1982, h. 19
- PAUL GADEGAARD, født 1920
32. Komposition, gouache, 1952, 35x43,5
- IB GEERTSEN, født 1919
33. Komposition Skæring, olie, 1954, 80,5x105,5
- THORVALD HAGEDORN-OLSEN, født 1902
34. Skovparti, olie, 1932, 51x47,5
- ARNE HAUGEN SØRENSEN, født 1932
35. Den kluge og den mindre kluge, farvetræsnit, 1978, 50x50
- JØRGEN HAUGEN SØRENSEN, født 1934
36. Skulptur, bronze, 1976, 17x14x11,5
- SVEN HAUPTMANN, født 1911
37. Collage, 1975, 38x29
- HENRY HEERUP, født 1907
38. Kat og mus, 1944, olie, 45x56
39. Nissen bokser, olie, 1956, 45x56
40. Harlekin, olie, 1965, 53x37,5
41. Frugt, granit, u.å., 28,5x23,5

AUGUSTE HERBIN, Frankrig, 1882-1960

42. Komposition over ordet "Oiseau", u.å.,
53x36,5

OLIVIA HOLM-MØLLER, (1875-1970)

43. Peking, akvarel, u.å., 19,5x23

HELGE HOLMSKOV, (1912-1982)

44. Fodboldspillere, træ, 1948, 46x18x47

ERIK HOPPE, (1897-1968)

45. Bybillede, olie, u.å., 60x81,5

PREBEN HORNUNG, født 1919

46. Maskine, bevægelse, B&W, olie, 1954,
24x42,5

POUL JANUS IPSEN, født 1936

47. Historien om en luge II, olie, ca. 1975,
50x40

48. Historien om en luge IV, olie, ca. 1975,
50x40

ROBERT JACOBSEN, født 1912

49. Litografi, 1963, 31,5x47,5

50. Litografi, 1963, 35x54,5

51. Tegning, acryl/oliekrift, u.å., 65x49

ALLEN JONES, England, født 1937

52. Litografi, ca. 1969, 70x48

ASGER JORN, (1914-1973)

53. Uden titel, olie, ca. 1946, 68x54,5

54. Uden titel, olie, 1947, 91x63

55. Uden titel, olie, 1950, 27,5x35

ASGER JORN, (1914-1973)

56. Rovdyrpagten, akvarel, 1950, 37,5x46,5
57. Litografi, 1953, 42x56,5
58. Jubilæumsserien, gul/grøn/sort, litografi, 1963, 46x61
59. Von Kopf bis Fuss, litografi, 1966/67, 52,5x70
60. La sortie joyeuse, farveradering, 1971
27x37

FERNAND LEGER, Frankrig, (1881,1955)

61. Litografi, 1953, 34,5x45
62. Litografi, u.å., 44x32

ULRIKA MARSEEN, født 1912

63. Statuette, terracotta, u.å., h. 34

ROBERTO ECHAURREN MATTA, Chile/Frankrig,
født 1912

64. Biler, farveradering, ca. 1968, 41x54
65. Helikopter, farveradering, ca. 1968,
32,5x43,5
66. Bådene, farveradering, ca. 1968, 33,5x44,5

GIOVANNI MELONI, Italien

67. Maleri, olie, 1975, 49x49

ALBERT MERTZ; FØDT 1920

68. I udkanten af byen, gouache, 1960,
26,5x37,5
69. Kommando, tusch, ca. 1960, 30x40
70. Arbejdsplads, gouache, 1964, 24x32

RICHARD MORTENSEN, født 1910

71. Tegning tusch, ca. 1944, 21x31,5

RICHARD MORTENSEN, født 1910

72. Tegning, tusch, 1948, 41,5x56,5
73. Res et signa, serigrafi, 1959, 37x52
74. Res et signa, serigrafi, 1959, 40x54

KNUD MÜHLHAUSEN, født 1909

75. Hoved, olie, 1968, 91x60,5
76. Hoved, olie, u.å., 115x88

CARL-HENNING PEDERSEN, født 1913

77. Maleri, olie, 1947, 69,5x79,5
78. Afgrundens røde slot og heste, oliekridt,
1950, 32x52,5
79. Hvilende fugle i landskab, oliekridt,
1952, 35x49,5
80. Skål med grønne frugter, oliekridt, 1955
35x52,5
81. Violette bjerge, oliekridt, 1955, 35x51,5

KNUD NIELSEN, født 1916

82. Violet-orange, olie, 1956, 47x56
83. Komposition, olie, 1957, 33,5x55

KARL ÅGE RIGET, født 1933

84. Fragment, olie, 1972, 40x40

ANTON ROOSKENS, Holland, (1906-1976)

85. Gouache, 1966, 47,5x63,5

WILLIAM SCHARFF, (1886-1959)

86. Model, olie, 1921, 63x38

POVL SCHRØDER, (1894-1957)

87. Ung pige, olie, 1938, 60,5x73

- OLE SCHWALBE, født 1929
88. Komposition, olie, 1956-57, 35x27
89. Komposition, olie, 1957, 45x26
- PIERRE SOULAGES, Frankrig, født 1919
90. Litografi, u.å. 65,5x50
- HERMAN STILLING, født 1925
91. Rød trold med tre arme, olie, 1965, 55x46
92. Samtale, olie, 1968, 33x46
93. Tapetcollage, 1970, 34x49
- LEO THELLEFSEN, født 1909
94. Landskab, olie, 1944, 32x42
- PER ULRICH, født 1915
95. Skulptur, bronze, u.å., h. 25
- JEPPE VONTILLIUS, født 1915
96. Granskov, Asminderød, olie, 1956, 28x36
- PIERRE WEMAÈRE, Frankrig, født 1913
97. Tegning, tusch, 1962, 32x24,5
98. Tegning, tusch/oliekridt, 1964, 28x17,5
99. Akvarel/tusch, 1964, 32x25
- SVEND WIIG HANSEN, født 1922
100. Model, blyant, 1950, 44,5x27,5
101. Portræt, oliekridt, 1959, 31x21,5
102. Tegning, tusch, ca. 1962, 26x41
- PREBEN WÖLCK, født 1925
103. Jorden rejser sig, olie, 1962, 55,5x46

